

Despre cum se pierde banii publici: Monitorizarea executării Hotărârilor Curții de Conturi pe anul 2014

OCTOMBRIE 2015

Autor:

Tatiana Savva

Chisinau, Octombrie 2015

Disclaimer

Prezentul document a fost elaborat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup în cadrul proiectului „Procesul bugetar în Republica Moldova: Monitorizarea transparenței și promovarea controlului public”, implementat cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova / Programul Buna Guvernare. Afirmările și concluziile din acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția sau opiniile finanțatorului.

Sumar:

Introducere	4
Structura recomandărilor	6
Rezultatele evaluării răspunsurilor	10
Executarea recomandărilor cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi. 13	
Relațiile Curții de Conturi cu principalii parteneri.....	18
Concluzii și recomandări.....	20

Lista figurilor:

Figura 1. Evoluția numărului de rapoarte ale CC și a numărului mediu de recomandări per raport	7
Figura 2 Structura recomandărilor CC, 2011-2014.....	8

Lista tabelelor:

Tabelul 1 Evaluarea disciplinei răspunsurilor entităților auditate din cadrul APL, 2012-2014.....	10
Tabelul 2 Evaluarea disciplinei răspunsurilor entităților auditate (sans APL), 2012-2014.	10
Tabelul 3 Evaluarea calității răspunsurilor, situația comparativă: anul 2013 vs 2014, %.....	11
Tabelul 4 Executarea recomandărilor CC în dependență de iregularitatea identificată în APL pentru anul 2014, %.	13
Tabelul 5 Executarea recomandărilor CC în dependență de iregularitatea identificată în APC pentru anul 2014.....	14
Tabelul 6. Executarea recomandărilor HCC, 2011-2014.....	16
Tabelul 7 Materialele CC remise organelor de drept.	18

Lista Boxelor

Boxa 1 Definierea termenilor de cerințe și recomandări	6
Boxa 2. Exemple de recomandări complexe din rapoartele Curții de Conturi, anul 2014.	8
Boxa 3. Nivele de executare ale cerințelor și recomandărilor conform Curții de Conturi.	16

Introducere

Unul din cele mai populare subiecte de pe agenda de guvernare în ultimii ani a fost asigurarea transparenței și responsabilizarea factorilor de decizie în fața cetățenilor țării. Și deși, primii pași au fost făcuți în această direcție, în ultimii cinci ani cererea de date deschise, în special în cele ce țin de procesul și sistemul bugetar din partea societății civile, a formatorilor de opinie, depășește potențialul și dorința Guvernului de a le oferi.

Unul din aliații neașteptați în asigurarea informațiilor despre cum au fost cheltuiți banii publici și gestionat patrimoniul public, a fost Curtea de Conturi. Curtea de Conturi este instituția supremă de audit al țării, și are de a audita modul în care se cheltuiesc banii de către Guvern, Ministere și agențiile subordonate, și Autoritățile Publice Locale, identificând problemele și constatând iregularitățile. În acest context, rapoartele de audit, servesc drept argumentare pentru politicile noi, promovate de către grupurile care promovează interesul public. În același timp, o serie de organizații non guvernamentale au devenit promotorii rezultatelor obținute de către Curtea de Conturi, și, paradoxal, intensificând presiunea publică asupra factorilor de decizie din Parlament, pentru ca aceștia din urmă să intensifice controlul parlamentar asupra activității instituției supreme de audit, dar și autorităților vizate în rapoartele de audit.

Problemelor legate de regularitatea, performanța utilizării banilor publici, dar și a responsabililor de soluționarea lor sunt de regulă formulate în cerințele și recomandările din Hotărârile Curții de Conturi, executarea cărora este obligatorie pentru toate instituțiile auditate. Nivelul de executare ale acestor recomandări este direct legat de soluționarea problemelor identificate. Monitorizarea executării recomandărilor Curții de Conturi are drept scop asigurarea executării lor în termen, dar și informarea operativă a organelor ierarhic superioare și ale celor de drept, a cetățenilor despre eventualele riscuri de utilizare neconformă a banilor publici.

În acest context, obiectul studiului nostru sunt hotărârile Curții de Conturi pe anul 2014, al cărui termen de executare a expirat. Primul capitol descrie imaginea generală a executării recomandărilor Curții de Conturi, în funcție de categoria lor. În cadrul acestui raport am menținut clasificarea recomandărilor în funcție de caracteristicile de bază ale acestora: (i) tehnice, (ii) operaționale și (iii) de modificare a cadrului normativ. Aceasta permite identificarea structurii recomandărilor după natura lor, evoluția acestora și înțelegerea cauzelor neexecutării acestor recomandări.

Un alt aspect tratat în această lucrare este nivelul de executare al recomandărilor HCC (capitolul ii) dar și evaluarea răspunsurilor entităților responsabile de executarea recomandărilor, cu ajutorul a trei indicatori complecși: disciplina, calitatea și impact, conform metodologiei descrise mai jos. Cele mai multe recomandări au fost formulate doar în 5 dintre cele 36 de rapoarte, ele fiind dedicate auditului autorităților publice locale. Iată de ce am decis să descriem cum au fost executate recomandările care contribuie la cele mai des întâlnite subiecte de iregularitate în cadrul APL, la fel ca și în APC (capitolul iii).

Metodologia

În 2014 Curtea de Conturi a aprobat 36 de HCC toate având termenul de executare expirat la momentul executării prezentului studiu. Acest studiu include hotărârile CC pentru anul 2014.

De asemenea, din analiză au fost excluse hotărârile în urma cărora CC a concluzionat că situațiile financiare oferă o imagine fidelă sau sunt prezentate cu fidelitate în conformitate cu cadrul de raportare financiar aplicabil – cazurile în care auditorul a exprimat o opinie fără rezerve (2 HCC). Printre acestea se regăsesc, HCC cu privire la conturile de execuție a bugetului de stat.

În acest studiu, evaluăm **nivelul de executare** al recomandărilor și cerințelor Curții de Conturi, și **răspunsurile** entităților auditate. Nivelul de executare al recomandărilor și cerințelor este calculat pentru fiecare dintre tipurile de recomandări formulate (tehnice, operaționale și de modificare cadrulu legi), la fel ca și nivelul general de executare a tuturor acestora. Pentru evaluarea răspunsurilor entităților auditate la recomandările HCC au fost utilizate următoarele criterii de evaluare: disciplina, calitatea răspunsului, impact.

Disciplina a fost evaluată prin prisma respectării termenului stabilit pentru executarea HCC, a structurii răspunsului (reflectă integral sau nu recomandarea), relevanța acestuia. Fiecare sub indicator a fost evaluat pe o scară de la 1 la 3. Valoarea Indicatorului este calculată ca valoarea medie a sub indicatorilor de relevanță și respectarea termenului.

Sub indicatorii au fost evaluați în felul următor:

- Respectarea termenului: Da (3 puncte) - răspuns în termen, Întârziere (2 puncte) - răspuns cu întârziere, nu a răspuns (1 punct).
- Relevanța: 3 puncte - relevant (integral), 2 – parțial relevant, 1 - puțin relevant sau irelevant;

Calitatea răspunsului a fost evaluată considerând 4 sub indicatori – nivelul îndeplinire a recomandărilor sau măsura în care o acțiune concretă oferă o soluție pentru înlăturarea denaturărilor depistate, nivelul de implementare la zi a recomandărilor, justificarea măsurilor întreprinse prin anexarea actelor justificative – și gradul de cooperare/angajare ale altor instituții.

Fiecare sub indicator a fost evaluat pe o scară de la 1 la 3:

- Nivelul de îndeplinire a recomandărilor (identificarea, elaborarea soluției): Nu au oferit nici un răspuns oficial = 1; Identificarea unei soluții dar care nu poate fi implementată din cauze obiective = 2, Identificarea unei soluții și descrierea ei = 3.
- Nivel de implementare a recomandărilor (înlăturarea cauzei problemei): nu se implementează = 1; în proces de implementare = 2; implementare totală = 3;
- Prezentarea materialelor justificative: Nu au prezentat nici un material justificativ = 1. Dovezile nu sunt suficient de relevante = 2, Materialele justificative prezentate sunt relevante = 3.

Evaluarea impactului deciziilor executorului, sau efectului scontat privind înlăturarea cauzelor ce au creat iregularitatea. Acest indicator răspunde în fond dacă problema identificată în raportul de audit a fost rezolvată. A fost utilizată o apreciere calitativă a indicatorului cu valori de impact scăzut =1, impact mediu =2, impact înalt = 3.

Structura recomandărilor

Anual echipele de auditori ale Curții de Conturi, pe lângă instituțiile vizate direct în rapoartele sale, colectează probe de audit în caz de necesitate de la alte instituții. Astfel în 2014, au fost efectuate 41 de misiuni de audit, dar colectate probe de audit de la 355 de entități, care au fost vizitate cel puțin o dată în cadrul misiunilor de audit. Produsul final al activității Curții de Conturi o reprezintă Hotărârea Plenumului Curții de conturi prin care se aprobă Raportul de audit relevant. În procesul de monitorizare, Curtea de Conturi urmărește modul în care entitatea vizată în Hotărârea Curții de Conturi îndeplinește cerințele și recomandările acesteia. vezi Boxa 1.

Boxa 1 Definirea termenilor de cerințe și recomandări.

Cerințe – solicitări înaintate prin hotărâre de către Plenul Curții de Conturi entității auditate, precum și altor organe și instituții în rezultatul examinării și aprobării, în modul stabilit¹ a rapoartelor de audit.

Recomandări – propuneri înaintate în raportul de audit entităților auditate, rezultate din constatări și concluzii, menite să remedieze deficiențele/ abaterile constatate în procesul de audit.

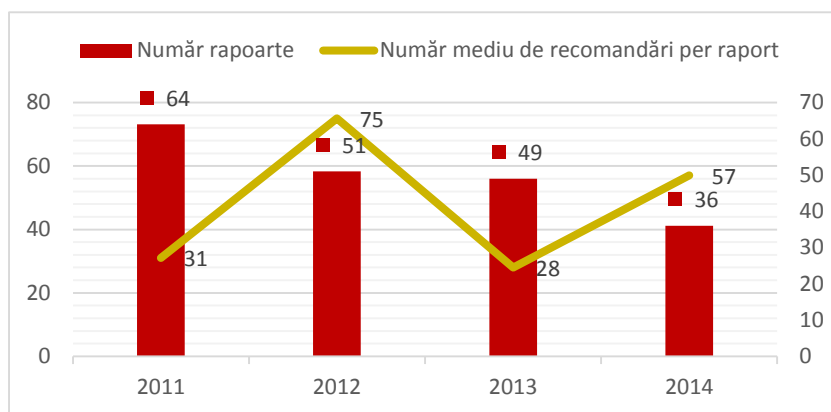
Sursa: Regulamentul cu privire la monitorizarea executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi.

Numărul mare de recomandări, dar și a entităților vizate, face ca procesul de monitorizare al executărilor să fie unul anevoios. Curtea de Conturi nu utilizează o clasificare a recomandărilor după natura lor, însă în această analiză, vom utiliza o clasificare proprie a recomandărilor, prezentă de altfel și în rapoartele precedente. Aceasta permite identificarea și înțelegerea problemelor și cauzele neexecutării recomandărilor, dar și obținerea unei imagini generale despre evoluția situației în ultimii patru ani de zile.

Una din tendințele principale în ultimii ani o constituie scăderea numărului de rapoarte de audit efectuate de către instituția de audit. Astfel, în anul 2014, Curtea de Conturi a înaintat 2061¹ cerințe și recomandări care au fost formulate în 36 de rapoarte de audit. sau cu 36% mai puține față de anul 2012, , sau cu 78% mai puține decât în 2011. În același timp, în 2014 se observă o creștere a numărului mediu de recomandări per raport de 2 ori față de anul 2013, însă similară anului 2012, vezi **Error! Reference source not found.** Acest ucr se atribuie, numărului foarte mare de recomandări formulate rapoartele de audit ce vizează Autoritățile Publice Locale (72% din totalul recomandărilor au fost formulate în 5 rapoarte de audit ce vizează raioanele Leova, Taraclia, Anenii Noi și Telenești și Fălești). Dacă ar fi să excludem recomandările din ultimele, atunci numărul de recomandări formulate a scăzut de 2 ori.

¹ Numărul de recomandări și cerințe poate fi diferit de cel al CC, de oarece în acest raport, am optat pe cuantificarea fiecărei recomandări făcute pentru fiecare entitate aparte, spre deosebire de CC, care pentru una și aceeași recomandare aplicabilă mai multor instituții, formulează doar una.

Figura 1. Evoluția numărului de rapoarte ale CC și a numărului mediu de recomandări per raport

Sursa: Curtea de Conturi

În rapoartele CC, recomandările sunt atribuite pe subiectele iregularităților identificate, care sunt subiect al rapoartelor trimestriale, unde analizăm principalele iregularități ce țin de administrarea cheltuielilor cu privire la retribuirea muncii, achizițiile publice, administrarea patrimoniului dat în folosință și efectul financiar ale acestora. În cadrul acestui raport anual, am menținut clasificarea recomandărilor în funcție de caracteristicile de bază ale acestora: (i) tehnice, (ii) operaționale și (iii) de modificare a cadrului normativ, clasificare utilizată și în anii precedenți.

Recomandările tehnice² vizează implementarea unor măsuri concrete în cadrul reglementărilor interne și externe existente și care nu necesită eforturi financiare speciale. De regulă acestea se referă la ținerea evidenței contabile în conformitate cu regulamentele existente, modul de funcționare a departamentelor și interacțiunii acestora, asigurarea transparenței în activitate etc.

Realizarea recomandărilor tehnice ține exclusiv de dorința factorilor de decizie interni ai instituției auditate de a implementa recomandările. Recomandările tehnice cel mai des întâlnite în rapoartele CC țin de estimarea veniturilor de la darea în locațiune a bunurilor publice și stabilirea unui proces de control intern.

Recomandările operaționale³ (de procedură) reprezintă măsurile ce vin să înlăture neajunsurile depistate în procesul de funcționare a instituțiilor ca urmare a unor reglementări sau capacități interne insuficiente. De regulă recomandările țin de modificarea regulamentelor interne ale instituției sau a celor emise de instituțiile reglementatoare și/sau ierarhic superioare, cu excepția necesității modificării actelor emise de Guvern, Parlament sau instituții independente (de exemplu BNM). De asemenea aici se atribuie recomandările ce vin cu importante modificări în structura organizatorică a instituției sau necesită resurse financiare importante pentru implementarea recomandărilor. Recomandările operaționale cel mai des întâlnite în rapoartele CC țin de regularitatea transmiterii bunurilor publice, procurarea terenurilor din proprietatea privată în proprietatea publică și de modificare a unor regulamente interne.

Recomandările cu privire la modificarea cadrului normativ⁴ vizează elaborarea și aprobarea actelor normative emise de Guvern sau Parlament, sau o instituție independentă. Procesul de implementare a recomandărilor cu privire la modificarea cadrului normativ este mai complex decât în cazurile sus-menționate deoarece entitatea nemijlocită ce urmează să beneficieze de la implementarea recomandărilor trebuie să înainteze Guvernului propuneri de modificare a actualului cadru normativ în vederea soluționării problemelor depistate în urma raportului Curții.

² Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea executării Hotărârilor Curții de Conturi pe anul 2011, Expert-Grup.

³ Ibid.

⁴ Ibid.

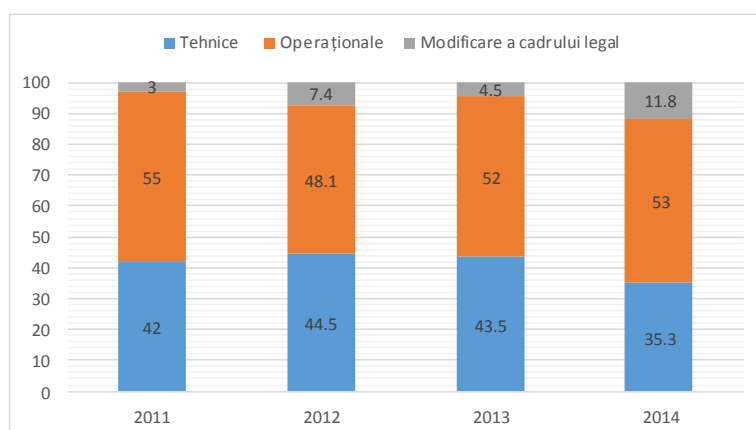
Și deși se atestă o relativă scădere a numărului de recomandări per raport (dacă excludem din calcul APL), acestea sunt foarte complexe, de cele mai multe ori conține 2-3 recomandări de natură diferită și adresate pentru 2 și mai multe instituții. Astfel, numărul de recomandări nu a scăzut, ci doar comprimat și formulat „în grup”, îngreunând și mai mult procesul de monitorizare în anul 2014, vezi Boxa 2.

Boxa 2. Exemple de recomandări complexe din rapoartele Curții de Conturi, anul 2014.

1. să asigure calitatea planificării indicatorilor bugetului raionului și implementarea modelelor analitice/procedurilor pentru inventarierea potențialului economic și evaluarea masei impozabile, inclusiv prin acordarea asistenței/instruirii personalului primăriilor pentru identificarea obiectelor și subiecților impunerii fiscale; să inițieze procedurile de rigoare privind fundamentarea stabilirii și încasării impozitelor pe proprietate.
2. să stabilească, conform prevederilor legale, plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică, asigurând, totodată, evidența conformă a calculelor, plăților și restanțelor pentru аренда și vânzarea terenurilor.
3. să implementeze proceduri de control intern bine determinate, care să asigure inventarierea integrală, (re)evaluarea, evidența (cantitativă, valorică) a patrimoniului obiectului „Alimentarea or. Fălești cu apă din râul Prut”, precum și înregistrarea regulamentară în evidența contabilă a tuturor situațiilor economice

Astfel, reiterăm recomandarea formulată în raportul precedent, de a încerca formularea cât mai omogenă a recomandărilor pentru facilitarea monitorizării și implementării acestora. Acest lucru ar permite crearea unei imagini exacte a conformării instituțiilor la recomandările Curții de Conturi, dar și a profilului celor mai mari probleme în executarea recomandărilor și cerințelor acestea (vezi Figura 2).

Figura 2 Structura recomandărilor CC, 2011-2014.

Sursa: Calculele autorilor

Analiza recomandărilor efectuată în 2011-2014, conform clasificării menționate, relevă faptul că recomandările tehnice și cele operaționale formează cea mai mare parte a recomandărilor formulate de către auditorii Curții de Conturi. Astfel, în 2014, 88% din totalul recomandărilor formulate au avut caracter tehnic (35,5%) și operațional (52,9), sau cu 7% mai puțin decât în anul trecut. În schimb, recomandările ce recomandă schimbarea cadrului legislativ, sau a cadrului de reglementare cu implicarea Parlamentului sau Guvernului, au crescut până la 12% din totalul recomandărilor formulate.

Acest lucru a avut loc, în special din cauza caracterului auditurilor efectuate. În ultimii doi ani, Curtea de Conturi, activitatea de audit s-a concentrat asupra rapoartelor speciale (de mediu, IT) și celor de performanță, sau cu elemente de performanță. Astfel pentru aceste rapoarte, majoritatea recomandărilor țineau de modificarea cadrului legal existent și de modificarea cadrului operațional al instituției auditate.

Pe parcursul perioadei analizate, structura recomandărilor formulate de Curtea de Conturi în rapoartele sale A suferit ușoare modificări. Astfel, se înregistrează o ușoară creștere a recomandărilor cu caracter operațional (1%), o scădere a recomandărilor tehnice cu aproape 8% față perioada precedentă de analiză, vezi Figura 2.

În același timp, pe parcursul ultimilor 2 ani a crescut numărul recomandărilor cu caracter mixt (tehnic-operaționale, operaționale-cu elemente de modificare a cadrului legal. Acest lucru poate fi explicat prin faptul că pe lângă gradul înalt de complexitate (2-3 recomandări de natură diferită) ele nu sunt suficient de specifice, adresându-se simultan mai multor instituții. Aceasta se adresează în special recomandărilor făcute de auditori în rapoartele ce vizează APL, rapoarte care conțin cel mai mare număr de recomandări și se adresează în unele cazuri a peste 15 entități auditate din cadrul unui singur raion. Astfel, din cele peste 1400 recomandări adresate APL, aproape jumătate dintre acestea au avut un grad de complexitate extrem de mare, situație din care presupunem că a îngreunat procesul de monitorizare a executării recomandărilor CC.

Rezultatele evaluării răspunsurilor

Circa 50 la sută din răspunsurile la recomandările CC, au dat un răspuns încadrându-se în termenii oferți de CC, nesuferind o evoluție semnificativă față de anul trecut, unde aproape jumătate dintre instituții nu au oferit răspuns sau/și răspunsul este cu întârziere sau irelevant. De asemenea 37% din răspunsuri au fost relevante bine structurate și cu actele justificative anexate, iar 57% oferite în termen, vezi Tabelul 1.

Dat fiind faptul că 72% din totalul recomandărilor efectuate fac parte din 5 rapoarte care vizează APL, am decis să facem analiza calității răspunsurilor separat. Astfel, în cazul APL, spre deosebire de anul precedent, se înregistrează o creștere a numărului de răspunsuri inacceptabile, cu 15% față de aceeași situație a anului trecut. Entitățile fie nu au respectat termenul de oferire a unui răspuns, în 46% din cazuri, fie au oferit răspunsuri nerelevante în o treime din acestea. Jumătate dintre entitățile auditate care au fost mai disciplinate și , doar în 28% dintre cazuri au oferit un răspuns adecvat în termenul stabilit.

Tabelul 1 Evaluarea disciplinei răspunsurilor entităților auditate din cadrul APL, 2012-2014.

Indicator	1 – Inacceptabil, irelevant, nu a răspuns			2 – Moderată, parțial relevant, întârziere			3 – Bună, relevant, în termen		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Disciplină	49.1	23	38	10.15	35.5	38	40.7	52	24
relevanță	45.5	26	30	20	48	35	34.5	37	28
Respectarea termenului	52.7	20	46	0.3	23	37	47	67	16

Sursa: Calculele autorului

Astfel, cel mai prost la capitolul disciplină continuă să fie reprezentanții UAT auditate, și anume raionul Leova, Taraclia și Telenești, unde aproape o treime din entitățile vizate nu au dat nici un răspuns (în special cele de nivelul I). O altă jumătate din respondenți, nu a putut respecta termenul de executare de 6 luni, stipulat în HCC. Această involuție față de anul trecut, poate fi explicată prin faptul că aceste APL au fost auditate pentru prima dată în ultimii 4 ani.

Nici restul autorităților auditate , nu se plasează mai bine la acest capitol, unele din ele, în special, Ministerul transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, AIPA, Ministerul Mediului, Agenția pentru Eficiența Energetică, răspunsurile cărora, nu au respectat nici termenul de oferire a răspunsului, iar cele oferite, erau irelevante pentru mai mult dintre o treime din problemele identificate.

Tabelul 2 Evaluarea disciplinei răspunsurilor entităților auditate (sans APL), 2012-2014.

Indicator	1 – Inacceptabil, irelevant, nu a răspuns			2 – Moderată, parțial relevant, întârziere			3 – Bună, relevant, în termen		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Disciplină	49.1	23	12.5	10.15	35.5	34.5	40.7	52	52
relevanță	45.5	25	10	20	48	40	34.5	37	50
respectarea termenului	52.7	20	15	0.3	23	29	47	67	54

Sursa: Calculele autorilor

Calcululele arată că nu au fost înregistrate progrese semnificative la capitolul calitate a răspunsurilor, vezi Tabelul 3, menținându-se la nivelul de anul trecut, iar capacitatea de formulare a soluțiilor la recomandările CC din partea autorităților a crescut și ea cu aproape 16%, acestea au un nivel scăzut de implementare, practic neschimbat față de anul trecut.

Respectarea standardelor de răspuns a CC a dus la faptul în mai mult de 90 la sută din răspunsuri (cu excepția APL), au fost bine sau foarte bine argumentate, cu toate că multe dintre aceste răspunsuri explicau de ce nu vor fi executate recomandările CC. După cum am menționat mai sus, chiar dacă soluțiile sunt identificate, acestea nu sunt implementate decât în proporție de 40%, și numai 27% fiind implementate în totalitate. Acest nivel de implementare (în ce măsură a fost înlăturată cauza problemei) este unul deosebit de scăzut, considerând că aproape jumătate din recomandările formulate au caracter tehnic, implementarea cărora depinde doar de voința managerului instituției și nu necesită decât conformarea la cerințele cadrului existent.

Tabelul 3 Evaluarea calității răspunsurilor, situația comparativă: anul 2013 vs 2014,%

Ani	Nesatisfăcătoare/ 1 puncte		Nivel mediu/ 2 puncte		Bună/ 3 puncte	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Calitatea	48.83	45.8	16.7	11.2	34.53	34.0
nivel de îndeplinire a recomandărilor	42.5	50	17.1	6.0	40.6	34,9
nivel de "dovezi"	43	41.6	21	15.4	36	35,6
nivel de implementare	61	61	12	12	27	27

Sursă: Calculele autorului.

Notă: Pentru indicatorul Calitatea, Nesatisfăcătoare - Răspuns nesatisfăcător, formal, fără justificarea dovezilor, Nivel mediu – răspuns clar, cu soluție identificată și în proces de implementare, Bună – Răspuns clar cu acte justificative relevante și soluții implementate. Pentru sub indicatori semnificația numărului de puncte (1,2,3) corespunde cele descrise în Metodologie.

Notăm că la elaborarea răspunsurilor, entitățile auditate au colaborat cu alte instituții sau cele ierarhic superioare în jumătate din cazurile analizate. Calitatea răspunsurilor a fost afectată și de factorii externi față de instituțiile auditate.

Pentru circa 20% din recomandări, pentru implementare au avut nevoie de intervenția organelor ierarhic superioare sau alte instituții (Minister, Guvern, Parlament, etc.) Circa 7 la % dintre acestea, în esență, nu au putut fi executate de către instituțiile auditate, din cauza rolului lor minor în acest proces, de recomandarea lor fiind responsabile instituțiile ierarhic superioare.

Caracteristic pentru perioada 2011-2014, este faptul că instituțiile care au respectat criteriul de disciplină au atins un nivel de calitate al răspunsurilor – în 2014 aproape 42% din răspunsurile formulate de executori prevăd acțiuni concrete, responsabilii menționați și termenii de realizare stabiliți.

Practic toate APL-urile auditate, au fost sesizate în contextul în care există probleme extrem de grave la capitolul achiziții publice și gestiune a patrimoniului public. Răspunsurile cu mici excepții la acest capitol sunt de tipul "se va respecta", "nu se va mai permite", iar soluțiile propuse nu pot rezolva problemele identificate în rapoartele CC.

Îmbunătățirea calității răspunsurilor entităților auditate, în opinia noastră se datorează sprijinului metodologic din partea Curții care s-a tradus indirect în formarea capacităților autorităților de identifica soluțiile optime pentru rezolvarea problemelor. În același timp, Curtea de Conturi chiar dacă nu a repetat un audit în acești

trei ani pentru auditați, ea a efectuat un audit cel puțin pentru o instituție superioară sau una cu care se colaborează în mod curent.

Evaluarea impactului deciziilor executorului sau efectului scontat privind înlăturarea cauzelor ce au creat iregularitatea. Acest indicator răspunde dacă problema identificată în raportul de audit a fost rezolvată. A fost utilizată o apreciere calitativă a indicatorului cu valori de impact scăzut, mediu =2, impact înalt = 3. Măsurile întreprinse ca urmare a executării recomandărilor CC au avut un impact mediu și înalt (35%), situația identică anului 2014. În linii mari, un răspuns calitativ, a dus la identificarea răspunsurilor cu impact înalt.

Printre instituțiile cel mai prost clasate la capitolul sunt Ministerul Sănătății și MTID și AIPA, răspunsurile cărora de fapt, deși ofereau o soluție pentru rezolvarea imediată a problemei, nu a identificat soluții care nu ar mai fi permis recurența acestora. Este și cazul APL, care deși la capitolul achiziții publice au utilizat neregulamentar peste 1.2 miliarde de lei, soluțiile propuse de fapt conservă situația actuală.

Impactul executării recomandărilor CC, este în general unul mediu, existând o legătură directă dintre impact, disciplină și calitatea răspunsului auditatului. Astfel entitățile care s-au clasat bine la capitolul disciplină și calitate a răspunsurilor, au putut identifica răspunsuri de maxim impact.

Executarea recomandărilor cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi

Responsabilii de executarea recomandărilor Curții de Conturi este entitatea vizată în raportul de audit. Aceasta are la dispoziție șase luni pentru a executa recomandările formulate în raport. În acest timp, ei trimit actualizări despre progresul înregistrat și măsurile întreprinse pentru înlăturarea iregularităților Curții de Conturi. În cele ce urmează, este descrisă evoluția executării recomandărilor și cerințelor de audit în dependență de subiectul iregularităților constatate pentru rapoartele în care sunt vizate APL, și separat pentru APC auditate. La fel, acest capitol descrie evoluția generală a executării recomandărilor pe parcursul ultimilor patru ani.

Executarea recomandărilor cerințelor și recomandărilor Curții de Conturi în dependență de subiectul celor mai frecvente iregularități constatate

În perioada 2010-2014, Curtea de Conturi publicat 46 de hotărâri în baza rapoartelor de audit care vizau modul în care sunt utilizați banii și patrimoniul public de către autoritățile publice locale de nivelul I și II din peste 20 de raioane ale țării. Iregularități identificate în aceste rapoarte țin în special de patru subiecte:

- administrarea veniturilor bugetului raional/raionului
- administrarea cheltuielilor bugetului raional/raionului;
- gestionarea patrimoniului public și asigurarea integrității acestuia;
- Evidența contabilă și raportarea financiară.

Este important să menționăm că din valoarea totală anuală a iregularităților identificate de Curtea de Conturi în rapoartele sale, de circa 7,1 miliarde de lei în 2014, mai mult de o treime revin autorităților publice locale, iar caracterul iregularităților a rămas neschimbat pe parcursul a ultimilor cinci ani. În același timp, nivelul de executare al recomandărilor Curții de Conturi, dedicate remedierii situației existente, de către acestea din urmă, nu a suferit o evoluție semnificativă în 2014, rămânând în jur de 30% din totalul recomandărilor formulate.

Iată de ce am decis ca în acest raport să venim cu o apreciere a modului în care s-au executat mai mult de jumătate din totalul recomandărilor formulate de Curtea de Conturi, în dependență de subiectul iregularităților constatate caracteristice tuturor APL auditate⁵, vezi Tabelul 4

Tabelul 4 Executarea recomandărilor CC în dependență de iregularitatea identificată în APL pentru anul 2014, %.

Constatări		Executat	Neexecutat
1. Administrarea veniturilor bugetului		28.90	77.10
• nu există baze de date privind subiecții impozabili		30.70	
• existența unor restanțe mari ale contribuabililor față de bugetele locale (venituri proprii)		33.50	80.10
• ratarea veniturilor din cauza neacumulării plăților pentru locațiunea/arenda patrimoniului local (inclusive aferente obiectivelor privatizate).		23.70	78.70
• ratarea veniturilor din cauza neîncasării taxelor și impozitelor locale, altor impozite ce se plătesc în bugetele locale		28.00	72.40
2. Administrarea cheltuielilor bugetului raional/raionului (1.7 mlrd. lei).		28.67	71.33
2.1 Iregularități legate de achizițiile de	lipsa planurilor de achiziții publice detaliat și comprehensiv (anuale, trimestriale).	30.70	69.30

⁵ <http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/1129-recomandaricc-apl&category=180>

mărfuri, lucrări și servicii	contractarea unor lucrări în lipsa surselor financiare de acoperire ale acestora	33.50	66.50
	neregularități la desfășurarea concursurilor de procurări ⁶ .	23.70	76.30
	neasigurarea reținerii garanției de bună execuție de 5-15% din prețul contractului	28.00	72.00
2.2 Încalcări legate de stabilirea valorii lucrărilor	iregularități referitor la modul în care au fost elaborate devizele de cheltuieli	34.40	65.60
2.3 Respectarea normelor de cheltuieli pentru transport și telefonie	depășirea normelor de cheltuieli stabilite de Guvern	25.30	74.70
2.4 Salarizarea personalului	retribuirea muncii (iregularități admise referitor la calcularea plăților salariale; iregularități admise privind organigrama, statele de personal și condițiile de angajare)	25.10	74.90
3. Gestionarea patrimoniului public și asigurarea integrității acestuia (valoarea iregularităților - 400 mln).		11.40	88.60
probleme legate de înregistrarea la Cadastru a Patrimoniului		5.50	94.50
probleme legate de evidență internă a patrimoniului		17.30	82.70
4. Evidența contabilă și raportarea financiară.		59.40	40.60

Sursa: Calculele autorilor.

Nu putem decât să presupunem, că în condițiile în care nivelul de executare al recomandărilor este unul extrem de mic (și în scădere față de anul precedent cu peste 10%), situația actuală va perpetua. În sprijinul acestei ipoteze vin și rezultatele unui chestionar realizat anterior⁷, în care reprezentanții APL, spun 40% din problemele identificate se datorează lipsei de capacități și personalului calificat.

La fel, nu putem avea o administrare eficientă la nivel local fără personal calificat. Politica salarială în sectorul bugetar nu permite atragerea profesioniștilor în domeniu, lucru indirect demonstrat de faptul că APC nu pot identifica soluții viabile pentru eradicarea problemelor de HR din guvern (vezi Tabelul 5) nu stimulează concurența între personalul deja angajat în cadrul diferitor structuri la nivel local. Actualmente autoritățile se confruntă cu lipsa de personal pe toate dimensiunile de administrare, iar iregularitățile constatate în rapoartele de audit de cele mai multe ori au fost acțiuni țintite pe menținerea personalului în sectorul public. Lipsa banilor pentru a crește nivelul de salarizare este una care actualmente ne costă mult prea mult (aproape 1.8 miliarde de lei anual, la nivel central și local).

Tabelul 5 Executarea recomandărilor CC în dependență de iregularitatea identificată în APC pentru anul 2014

Constatări	Executat	Neexecutat
1.Lipsa viziunii conceptuale privind dezvoltarea domeniului auditat	50.5	49.50
2.Lipsa prioritizării direcțiilor de investiții, inclusiv financiare	60.7	39.30
3.Lipsa capacităților angajaților în domeniul auditat.	33.5	66.50
4.Lipsa directivelor strategice de dezvoltare a domeniului auditat și necorelarea inițiativelor în domeniu cu obiectivele strategice ale instituției.	23.8	76.20

⁶ Nepublicarea regulamentară a anunțurilor de intenții, limitarea transparenței și publicității, nepublicarea anticipată în Buletinul achizițiilor publice și pe pagina web a Agenției Achiziții Publice a invitației de participare, neinformarea tuturor participanților despre rezultatele concursurilor, efectuarea achizițiilor în lipsa contractelor de achiziție, acceptarea unor oferte necorespunzătoare caietului de sarcini și proiectelor, favorizarea anumitor ofertanți.

⁷ <http://expert-grup.org/ro/biblioteca/item/1129-recomandaricc-apl&category=180>

5. Reglementarea incompletă a domeniului.		17.87	82.13
6. Administrarea cheltuielilor în cadrul APC		29.52	70.48
6.1 Iregularități legate de achizițiile de mărfuri, lucrări și servicii	lipsa planurilor de achiziții publice detaliat și comprehensiv (anuale, trimestriale).	33.40	66.60
	contractarea unor lucrări în lipsa surselor financiare de acoperire ale acestora	50.50	49.50
	neregularități la desfășurarea concursurilor de procurări	27.70	72.30
	neasigurarea reținerii garanției de bună execuție de 5-15% din prețul contractului	22.00	78.00
6.2 Încălcări legate de stabilirea valorii lucrărilor	iregularități referitor la modul în care au fost elaborate devizele de cheltuieli	38.40	61.60
6.3 Respectarea normelor de cheltuielile pentru transport și telefonie	depășirea normelor de cheltuieli stabilite de Guvern	25.30	74.70
6.4 Salarizarea personalului	Salarizarea personalului Lipsa capacităților angajaților în domeniul auditat	25.70	74.30
7. Gestionarea patrimoniului public și asigurarea integrității acestuia;		27.40	72.60
probleme legate de înregistrarea la Cadastru a Patrimoniului		15.50	84.50
probleme legate de evidența internă a patrimoniului		39.30	60.70
8. Evidența contabilă și raportarea financiară.		39.40	29.60

Sursa: Calculele autorului

În același timp, cele mai frecvente probleme la capitolul administrarea cheltuielilor, evidența contabilă, administrarea patrimoniului dat în gestiune proprii APL, fac parte din cele mai frecvent întâlnite subiecte de iregularitate ale autorităților publice centrale, vezi Tabelul 5. Astfel, agențiile centrale nu se deosebesc decât nesemnificativ, de restul auditaților la capitolul identificării și aplicării soluțiilor care ar duce la eradicarea iregularităților identificate. O performanță mai bună se înregistrează la subiectul înregistrării proprietății publice, unde APC, execută recomandările în proporție de 27.4%. O explicație ar fi și faptul că APC au avut un plan și resurse financiare suficiente pentru a înregistra/delimita proprietatea dată în gestiune. Printre problemele frecvent identificate în rapoartele sale, CC mai menționează și lipsa viziunii privind dezvoltarea domeniului auditat, lipsa unei strategii de efectuare a investițiilor, reglementarea incompletă a domeniului (IT, mediu, agricultură etc.).

Un aspect îngrijorător este și faptul că deși au fost întreprinse anumite măsuri pentru eliminarea iregularităților, măsurile întreprinse nu garantează nerepetarea lor, circa 18% din măsurile întreprinse, generând schimbarea situației constatate. În acest context, este necesară luarea de atitudine atât din partea Parlamentului, dar și a Guvernului pentru a crea o platformă de discuții împreună cu reprezentanții APL, pentru a oferi sprijin tehnic și politic pentru implementarea măsurilor nepopulare, dar și de a responsabiliza managerii APL, prin intensificarea controlului Parlamentar, dar și a Oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat.

Evaluarea executării recomandărilor Curții de Conturi

Curtea de Conturi în 2012 și 2013 și 2014 a avut trei nivele de executare ale recomandărilor sale formulate în rapoartele de audit : executat, neexecutat și parțial executat. În anul 2014, jumătate din recomandările parțial implementate au fost considerate executate, în cazul în care măsurile întreprinse duceau la schimbarea efectivă a situației sau au un motiv obiectiv care împiedică sau întârzie implementarea acestora. În rest, aceste recomandări sunt de fapt neexecutate. Mai mult, Curtea de Conturi, consideră drept parțial executate și recomandările conform criteriului de eșantion. Astfel, pentru recomandările formulate pentru eșantionul selecționat de instituții, odată ce una din instituții a executat recomandarea, aceasta este

Boxa 3. Nivele de executare ale cerințelor și recomandărilor conform Curții de Conturi.

În dependență de nivelul de executare, cerințele și recomandările sunt:

- **executate** – informația prezentată de către entitatea auditată/alte organe și instituții vizate în dispozitivul hotărârii atestă faptul că au fost întreprinse măsurile necesare în vederea realizării recomandării/cerinței respective;
- **parțial executate** – informația prezentată de către entitate nu este completă (fie nu sînt anexate documentele confirmative, fie măsurile întreprinse nu sînt suficiente, fiind doar inițiate unele proceduri);
- **neexecutate** – entitatea n-a prezentat nici o informație care ar atesta întreprinderea unor măsuri în vederea conformării la cerințele și/sau recomandările înaintate, sau acțiunile întreprinse nu sînt adecvate.

considerată executată. În cadrul acestei evaluări, ea a fost considerată executată doar pentru instituția relevantă, în restul cazurilor considerând-o neexecutată. Astfel se explică și diferențele dintre nivelele de executare ale recomandărilor din acest raport și rapoartele de activitate ale Curții de Conturi, vezi Boxa 3.

Sursa: Regulamentul cu privire la monitorizarea executării cerințelor și implementării recomandărilor Curții de Conturi.

Toate cele 2061 recomandări formulate în rapoartele de audit din anul 2014 au avut termenul de executare expirat la momentul efectuării analizei, dintre care au fost executate numai 34,9. Circa 17% au fost considerate neexecutate, deoarece implementarea soluțiilor identificate nu a fost posibilă din cauze obiective, sau care nu depindeau de capacitățile sau atribuțiile instituției vizate, și, mai important, din cauza că anul 2014 a fost unul electoral. Astfel cu mici excepții, recomandările care cereau modificarea cadrului legal, cu implicarea Parlamentului, sau Guvernului nu au fost executate, proiectele elaborate fiind blocate în legislativ, sau autoritatea executivă ierarhică relevantă. Astfel, în 2014 au nu au fost executate 65,1% din recomandările Curții de Conturi, nivelul de neexecutare nesuferind o scădere semnificativă față de anul trecut (în scădere cu 3.9%), însă importantă față de nivelul de neexecutare a anului 2011, cu aproape 20 la sută, vezi Tabelul 6.

Tabelul 6. Executarea recomandărilor HCC, 2011-2014.

Recomandări	2011	2012	2013	2014
Executate	1093	1561	523	719
Neexecutate	872	2257	795	1342
Total	1965	3818	1318 ⁸	2061

Sursa: Rapoartele de activitate al CC pe anul 2011-2013 și pentru anul 2014, conform calculelor autorului.

⁸ Recomandări formulate.

Analiza recomandărilor în funcție de structura lor, a demonstrat că recomandările tehnice au fost implementate la nivel de aproape 39%, sau cu 19% mai puțin decât în 2013. Recomandările operaționale au fost executate, în proporție 63%, în creștere cu aproape 20%, iar cele cu caracter de modificare a cadrului legislativ, cu mai puțin de 27%, dar în scădere și pentru această categorie de recomandări de 1.7 ori față de anul 2013. Această scădere se datorează în mare parte faptului că unele APL, au fost auditate pentru prima oară în ultimii patru ani, dimensiunea problemelor fiind mai mare decât a APL, care au fost auditate de mai multe ori din 2011 încoace.

Relațiile Curții de Conturi cu principalii parteneri

În ultimii ani, activitatea Curții de Conturi, s-a transformat din una care vizează conformitatea și legalitatea cheltuirii banilor publici de către autorități, în una care creează premise pentru evaluarea performanțelor guvernării. În acest context, Curtea de Conturi, pe lângă autoritățile auditate, interacționează la toate etapele activității sale cu Parlamentul, Guvernul, Organele de drept și Organizațiile societății civile, instituțiile media. În cele ce urmează ne vom referi doar la interacțiunea acestora cu Parlamentul, Guvernul, Organele de drept.

Legea Curții de Conturi⁹ descrie în linii foarte generale cadrul de relații ale Curții de Conturi cu autoritățile publice și alte instituții, altele decât cele auditate. Bunele practici recomandă¹⁰ ca aceste prevederi să fie detaliate în strategii (în acest rol pot servi strategiile de dezvoltare) care ar defini cadrul general al interacțiunii cu principalii parteneri și modul în care această interacțiune va avea loc. Strategia ar trebui să includă și o strategie de comunicare cu fiecare partener. O asemenea strategie în prezent se elaborează în cadrul Curții de Conturi, însă aceasta nu descrie foarte clar colaborarea dintre instituțiile de drept, media și societatea civilă, aceste relații urmând să fie definitivite fie în acorduri, memorandumuri bilaterale.

Colaborarea Curții de Conturi cu Parlamentul țării s- limitat doar la efectuarea a două auditudini la solicitarea fracțiunilor parlamentare în anul trecut, discutarea bugetului instituției, și a Raportului anual în plenul Parlamentului. Inițiativa de intensificare a controlului parlamentar asupra activității Curții de Conturi, de crearea unui cadru clar de colaborare, a venit tot din partea Curții, care în procesul de reformare, a organizat o serie de consultări cu reprezentanții parlamentului, dar și a partenerilor de dezvoltare în mai 2015.

Colaborarea acestei instituții cu Guvernul nu a avut o evoluție mai bună în 2014, față de anul precedent. În cerințele și recomandările sale, Curtea de Conturi, sesiza atenția agențiilor guvernamentale superioare, mai ales, în cazul în care era nevoie de modificarea cadrului legal, sau de armonizarea politicilor naționale din domeniu cu activitatea entităților auditate.

În anul 2014, Regulamentul Consiliului de Colaborare, a pus bazele colaborării dintre Curtea de Conturi și Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor interne și Centrul Național Anticorupție. Astfel, colaborarea Curții de Conturi cu organele de drept are două dimensiuni: prima cea în care în baza dovezilor de audit, CC descoperă iregularități care încalcă cadrul legal existent, în acest caz ea remițând aceste materiale organelor competente. A doua dimensiune se axează pe suspiciunile sau identificarea riscurilor de prejudiciu și intenție criminală, iar în acest caz ea este stabilit un mecanism de notificare a organelor de anchetă¹¹, de obicei, Procuratura, MAI.

În 2014, organele de drept, pe lângă examinarea iregularităților care încalcă cadrul legal existent în mod clar și cu dovezi în mare parte puse la dispoziție în rapoartele de audit, organele de drept au examinat și verificat rezultate aferente activității de audit, rezultatul fiind intentarea unei cauze penale. Însă această situație reprezintă mai degrabă o excepție decât o regulă, organele de drept, axându-se în special pe elementele care constituie o infracțiune directă decât, pe investigarea elementelor care ar putea duce la pierderea banilor publici.

Tabelul 7 Materialele CC remise organelor de drept.

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Materialele expediate	11	16	15	20	16	16	6
Cauze penale pornite	32	43	29	8	9	6	3

⁹ http://www.ccrm.md/file/Acte_leg/lege%20RO.pdf

¹⁰ <http://www.u4.no/publications/maximising-the-efficiency-and-impact-of-supreme-audit-institutions-through-engagement-with-other-stakeholders/>

¹¹ Adaptat din „Corruption Definition and Measurement ' in Measuring Corruption,, ed. C Sampford, A. Shacklock, C. Connors, and F. Galtung (Ashgate, Aldershot, 2006).

Refuz în pornirea cauzei penale	6	8	8	10	29	1	1
------------------------------------	---	---	---	----	----	---	---

Sursa: Curtea de Conturi

Numărul cauzelor penale pornite este în scădere de 2.7 ori față de anii precedenți, iar pentru 6 din cauzele penale pornite anterior au fost solicitate materiale, vezi Tabelul 7. În același timp, în 2014 Curtea de Conturi a publicat o statistică care descrie cu detalii, situația dosarelor aflate în proces de lucru în 2014. Restul cauzelor penale pornite nu au o finalitate, lipsind o argumentare a încetării acesteia, sau a stării acesteia în sistem. Nu putem decât să reiterăm recomandarea din raportul precedent, care stipula necesitatea publicării unei statistici din partea Curții de Conturi, de comun cu Procuratura Generală, Mai și CNA, care ar descrie situația generală pentru a vedea finalitatea dosarelor intentate în anii precedenți.

Concluzii și recomandări

Nivelul de executare al recomandărilor Curții de Conturi nu a suferit modificări semnificative în anul 2014 față de perioada precedentă, înregistrând o scădere de aproape 3%, iar mai puțin de 30% din acțiunile întreprinse de către cei auditați pot duce la schimbarea situației existente. Jumătate din răspunsurile date de autoritățile vizate în rapoartele de audit, vin cu întârziere, fie din cauza lipsei de disciplină a autorităților, fie din cauza lipsei de capacitate ale acestora de a formula răspunsuri relevante, bine structurate și justificate.

În același timp, mult de 48% din răspunsuri sunt formale și de fapt nu oferă soluții problemelor identificate, iar numai 40% din cele identificate au un nivel al impactului suficient pentru a declanșa schimbarea necesară. Modificarea art.349 a Codului Contravențional, deși oferă un instrument de control coercitiv Curții de Conturi, aceasta explică cum, în condițiile lipsei de capacitate și personal calificat, instituțiile ar putea realiza aceste recomandări, astfel punând sub semnul întrebării punerea în aplicare a pedepsei contravenționale în cazul neexecutării acestora.

Lipsa capacităților este una din cele mai populare cauze, invocate și de APC și APL, care afectează toate dimensiunile administrării țării. Astfel, estimăm că peste 40% din iregularitățile constatate de audit sunt cauzate de lipsa personalului calificat, iar iregularitățile la subiectul salarizării personalului, intervin mai degrabă ca din cauza dorinței de a reține personalul în sistemul bugetar

Lipsa banilor pentru a crește nivelul de salarizare este una care actualmente ne costă mult prea mult (aproape 4 miliarde de lei anual). . Nu putem presupune că putem avea o administrare eficientă la nivel local fără personal calificat. Politica salarială în sectorul bugetar nu permite atragerea profesioniștilor în domeniu, nu stimulează concurența între personalul deja angajat în cadrul diferitor structuri la nivel local. Actualmente autoritățile se confruntă cu lipsa de personal pe toate dimensiunile de administrare, iar iregularitățile constatate în rapoartele de audit de cele mai multe ori au fost acțiuni ținute pe menținerea personalului în sectorul public.

Proprietarul acestei probleme la noi în țară este Ministerul Finanțelor, care în colaborare cu Ministerul Muncii și reprezentanții APL ar trebui să-și asume propunerea reformării acestei probleme la nivel național. Considerând că pentru implementarea politicii noi salariale la nivel național, avem nevoie de 2,13 miliarde de lei, iar argumentul neimplementării acesteia este lipsa de bani, un argument în favoarea promovării acesteia ar fi pierderile pe care țara le suportă anual prin neimplementarea acesteia.

Iregularitățile ce țin de achizițiile publice sunt cele mai importante ca pondere în constatările rapoartelor de audit. În 2014, unul din subiectele recomandărilor operaționale (mai mult de 60%), au avut drept scop remedierea cadrului operațional la acest capitol și nerepetarea acestora în viitor.

Controlul slab din partea organelor ierarhic superioare și a aplicarea măsurilor coercitive de către instituțiile de drept, lipsa de cooperare dintre instituțiile de toate nivelele contribuie și ele la nivelul scăzut al impactului soluțiilor identificate, dacă identificate, dar în primul rând la nivelul de executare a recomandărilor. În mod ideal, pentru a asigura cooperarea instituțională, acordurile bilaterale nu sunt suficiente. Aceasta ține mai degrabă de domeniul unei strategii de cooperare și comunicare dintre toate instituțiile implicate, care pe lângă prevederile existente (schimbul de date și informații legate de prevenirea și combaterea corupției, conflictelor de interes, acordarea asistenței în descoperirea cazurilor de corupție, etc.) să aducă elemente noi de joc. Acest lucru s-ar putea realiza prin oferirea asistenței profesionale în procesul de educare și formare a resurselor umane, formarea echipelor mixte la etapa de post-audit pentru identificarea soluțiilor optime în cazuri specifice

Deși suma prejudiciilor identificate de CC este relativ similară anului trecut, cu 7.1 miliarde de lei utilizați iregular și risc deosebit de înalt de înstrăinare a patrimoniului public dat în folosință, Chiar și așa, numărul cauzelor penale pornite este în scădere de 2.7 ori față de anul 2013, doar una dintre ele ajungând în instanța de judecată. Din păcate, restul cauzelor penale pornite nu au o finalitate, lipsind o argumentare a încetării acesteia, sau a stării acesteia în sistem. În acest context, reiterăm recomandarea raportului

precedent¹², despre necesitatea publicării unei statistici la sfârșitul anului, unde CC, sau Consiliul de colaborare cu organele de drept ar descrie situația despre starea dosarelor în sistem, dosarele pierdute în instanța de judecată și cauza din care acest lucru a avut loc, transmitere a materialelor în instanță sunt tot mai multe.

Suma importantă a prejudiciilor aduse statului și nivelul scăzut de executare a recomandărilor Curții de Conturi, este cauzat în linii mari și de rolul neînsemnat al Guvernului în acest proces, ca responsabil de executare a bugetului și gestiunea patrimoniului public. Colaborarea dintre CC și ministerele vizate în rapoartele de audit ale CC se termină odată cu executarea/neexecutarea recomandărilor CC. Până acum nu a fost identificat un instrument prin care CC ar putea monitoriza efectiv recuperarea prejudiciilor aduse¹³. Considerăm Nu este foarte clar dacă ministerele pot monitoriza recuperarea prejudiciilor identificate în Hotărârile Curții de Conturi.

În acest context, reiterăm concluzia din raportul similar pentru anul 2013 și 2012, despre prezența ca în cadrul Consiliului de colaborare cu organele de drept a unui reprezentant al guvernului, cel mai indicat probabil un consilier al Primului-ministru. De asemenea este necesar ca Guvernul să prezinte în plenul Parlamentului privind recuperarea prejudiciilor constatate de CC și implementarea măsurilor pentru înlăturarea iregularităților stipulate în hotărârile Curții de Conturi. În același timp, este necesară o colaborare mai strânsă dintre CC și Guvern în vederea implementării unui mecanism de colaborare, mecanism descris în linii generale în Planul de Dezvoltare strategică a Curții de Conturi.

¹²file:///D:/CC_raport_anual_2014/Despre_cum_se_pierd_banii_publici_Monitorizarea_executarii_Hotaririlor_Curtii_de_Conturi_pe_anul_2012.pdf

¹³ Despre cum se pierd banii publici: Monitorizarea executării Hotărârilor Curții de Conturi pe anul 2012.